

FOLKEHELSE TILTAK	SAMARBEID	MER INFORMASJON
TOBAKK- OG RUSFOREBYGGING		
Arena: Skoler		
1. Bidra til implementering av undervisningsprogrammet FRI på ungdomsskolen. 2. Rekruttering og oppfølging av ungdomskoleklasser	1. FM, FFK, lokalt partnerskap 2. Anne Kari Isaksen og FM	www.fmfi.no www.fristedet.no
Tobakksfrie skoler	FFK, FM, lokalt partnerskap, skoler, helsestasjon, tannhelsetjenesten	
Arena: Hele befolkningen		
Markering av Verdens Tobakksfrie Dag - Dele ut blomster - Dele ut brosjyrer og t-skjorter - Bytte bort røykpakka med en skritt-teller - Reklamere for røyketelefonen og www.slutta.no	FM Lokalt partnerskap Forum for tobakksfrihet Finnmark AAF LHL Finnmark Idrettskrets v/ Marit Arntzen Helsesøster Bedriftshelsetj. Tannhelsetjenesten Kreftforeningen m.fl.	Helsedirektoratet og FM bidrar med gratis materiell Markering av dagen har tradisjonelt blitt gjennomført av lokale partnerskap, frivillige organisasjoner og medlemmer av Forum for tobakksfrihet i Finnmark
Ansvarlig vertskap	Lokalt partnerskap, kommune, utebransje m.fl.	Opplæring ved Nordnorsk kompetansesenter- Rus
Veiledning for røykfritt svangerskap	Helsestasjon, lokalt partnerskap, FFK	Helsedirektoratet tilbyr veilederkurs, kontakt FFK
Utdeling av babybody´er med logo: "Jeg er født røykfri" til nyfødte på sykehuset	Helsestasjon, lokalt partnerskap	Kan bestilles hos Norges Astma og Allergiforbund
Øke antall veiledere i røykeslutt	FM	Første kurs den 8. og 9. oktober 2008 Informasjon og påmelding hos FM
Arena: Idrett		
Idrett uten tobakk; holdningsarbeid og merking av idrettsanlegg	Finnmark Idrettskrets, lokale lag og foreninger	Kontakt:
Arena: Ungdom		
Mekkeverksted		Kontakt Tana kommune for tips
Rusfrie kulturarrangement, datatreff, "natt til 17. mai"-arrangement o.l.	Ungdomsklubb, lokalt partnerskap, private sponsorer	Kontakt FM for tips
FOLKEHELSE TILTAK	SAMARBEID	MER INFORMASJON
FYSISK AKTIVITET		
Arena: Hele befolkningen		

Informere om 1-2-30 på stands, nettsider, samlinger og møter	FFK, FM, lokalt partnerskap	www.1-2-30.no
Kurs i stavgang	FFK, lokalt partnerskap	Kontakt FFK
Utstyrssentraler for utlån av utstyr til idrett og fysisk aktivitet	Lokalt partnerskap, FFK, FM, lokale idrettslag, frivillighetssentralen, attføringsbedrifter m.fl.	Last ned eller bestill "rapport IS-1556" fra hhv. www.helsedir.no og trykksak@helsedir.no for tips om gjennomføring
Kommunalt lavterskeltilbud om fysisk aktivitet (samt røykeslutt og bedre kosthold): <ul style="list-style-type: none"> - Treningskontakt - Aktiv-på-dagtid - Grønn resept 	FFK, FM, lokalt partnerskap, NAV, Finnmark Idrettskrets	Kontakt FFK eller FM for mer informasjon
Kurs i aktiviteter for funksjonshemmede	Lokalt partnerskap, kommune m.fl.	Finnmark Idrettskrets og Valnesfjord helsesportsenter tilbyr kurs
Introduksjonskurs i fysisk aktivitet for nybegynnere og kom-i-form kurs	Treningssenter, helsesenter, Finnmark Idrettskrets og lokalt partnerskap	
Svømmeundervisning til minoritetsgrupper	Idrettskrets, lokalt partnerskap, kommune m.fl.	
Jegerprøven og oppfølging	Finnmark jeger og fisk og lokale jeger og fiskerforeninger	www.njff.no
Skritt-teller konkurranse	Lokalt partnerskap, kommune m.fl.	Kontakt Nordkapp kommune for tips
Holde basseng/idrettsanlegg åpent i ferier	Lokalt partnerskap, lokale idrettslag og kommune m.fl.	
Organisere friluftsturer og kultur-turer	Muséer, lokalt partnerskap, frivillige org. m.fl.	
Friluftsliv i skolen; kursing av lærere	Skole, lokale partnerskap	Forum for friluftsliv i skolen er en del av Direktoratet for naturforvaltning Se www.dirnat.no for tips og kurs
Paintball	Lokalt partnerskap	Kontakt Tana kommune for tips
Arena: Eldre		
Styrketrening for eldre		Kontakt Tana kommune v/ Britt Somby- Solaas for tips
Kursing av aktivtører på eldresentra o.l.	Finnmark Idrettskrets, kommune, lokalt partnerskap	
Seniordans	Foreningen for seniordans i Finnmark	Kontakt: Oddrun Heitmann
Arena: Taxisjåfører		

Tiltak for taxisjåførers kostholds- og mosjonsvaner	Lokalt partnerskap, Norges Taxiforbund, bedriftshelsetjenesten	Kontakt Rogaland Fylkeskommune for tips
Arena: Barn og unge		
Bygging og vedlikehold av skateramper, sykkelbaner o.l.	Ungdomsklubb, lokalt partnerskap m.fl.	
Tilrettelegging for snowboard bakker	Skiklubb, lokalt partnerskap m.fl.	
Åpen basket, fotball, innebandy o.l.	Ungdomsklubb, lokalt partnerskap, kommune	Tilbud om uforplikta ballspill til unge uten klubbmedlemskap eller eget utstyr. Kontakt Vadsø kommune v/ Jan Oscar Fredly for tips
Arena: Barnehage og SFO		
Kurs i idrett og fysisk aktivitet for SFO- og barnehageansatte	Finnmark Idrettskrets, skoler og barnehager	Kontakt Finnmark Idrettskrets v/ Marit Arntzen
FOLKEHELSE TILTAK	SAMARBEID	MER INFORMASJON
MAT OG MATKULTUR		
Arena: Barn og unge		
Delta i 4H-prosjektet: "Mat og mattradisjoner"	4H, lokalt partnerskap	Kontakt 4H v/ Camilla Brækken
Arena: Skoler		
Sunne kantiner, fjerning av brusautomater		Bestill gratis materiell på www.merfrukt.no
Kantinekurs for kantinepersonell med fokus på mer frukt, grønt og grove kornprodukter	FFK, skoler, kommune, lokalt partnerskap	Kontakt FFK eller kursleder Solveig Isaksen ved Vadsø vgs. for mer informasjon
Installering av vannautomater på skoler og offentlige bygg	Kommune	
Hybelmatkurs for borteboende ungdom i videregående skoler	FFK, skoler, lokalt partnerskap	
Arena: Idrett		
Servere frukt under idrettsarrangementer	Finnmark Idrettskrets og lokale lag og foreninger	Bestill gratis utstyr til servering av frukt hos: www.merfrukt.no
Arena: Hele befolkningen		
Konkurransje om presentasjon og utvalg av sunn mat og drikke i butikk, bensinstasjon, kafé o.l.	Lokalt partnerskap, næringsliv m.fl.	
Stå på stand på konferanser og seminarer og dele ut informasjonsmateriell fra blant andre Helsedir.	Lokalt partnerskap, ressursgruppe-ernæring, Helsedir., FM, FFK, helsesøster	Informasjonsmateriell om ernæring (samt fysisk aktivitet og tobakk) kan bestilles gratis fra www.helsedir.no
Arena: Barnehager		

Arrangere kostholdskurs eller matpakkekurs for barnehageansatte og foreldre	FM, FFK, ressursgruppe-ernæring, lokalt partnerskap, barnehager.	<ul style="list-style-type: none"> - Retningslinjer for mat og måltider i barnehagen (IS-1484) - Bestill gratis materiell på www.shdir.no/ernaering/barnehage - Bestill gratis utstyr for servering av frukt hos: www.merfrukt.no
"Fiskesprell", et sjømatprosjekt for barnehageåret 08/09	FM, FFK, ressursgruppe-ernæring, lokalt partnerskap, barnehager, kokkelinja på vgs.	 www.fiskesprell.no www.fmfi.no
Arena: Eldre		
Ernæringskurs for kjøkken- og pleiepersonell på sykehjem, eldresentra o.l.	FFK, FM, helsestasjon, eldreomsorg, lokalt partnerskap	Send forespørsel til Høgskolen i Finnmark for kursledere i ernæring
FOLKEHELSE TILTAK	SAMARBEID	MER INFORMASJON
FYSISK PLANLEGGING SOM HELSEFREMMEDE VERKTØY		
Arena: FFK og kommuner		
Innlemme folkehelseperspektiv og krav om universell utforming i fylkes- og kommuneplanlegging	Kommune, lokalt partnerskap, FFK, FM	<ul style="list-style-type: none"> - Se plandelen i plan og bygningsloven, særlig formålsparagrafen og § 3-1 - www.helsebiblioteket.no
Bruke kommunehelseprofiler og annen tilgjengelig statistikk for mer kunnskapsbasert planlegging av tiltak og prosjekt	Kommune, lokalt partnerskap, FFK, FM	<ul style="list-style-type: none"> - www.fhi.no - www.fifo.no/finnstat/index.htm - www.ssb.no - www.shdir.no/kommunehelseprofiler
Inkludere kommunens barnerepresentant og arealplanlegger i folkehelsearbeidet	Lokalt partnerskap	
Vedlikehold og tilrettelegging av fiskeplasser. Tilgjengelighet til fiskeplasser for funksjonshemmede	Frivillige organisasjoner, grunneiere, lokalt partnerskap	
Merking av turløyper, tilrettelegging for sykkel- og gangstier	Kommune, frivillige org., lokalt partnerskap	
Kartlegge og vedlikeholde hytter	Finnmark jeger- og fisk	
FOLKEHELSE TILTAK	SAMARBEID	MER INFORMASJON
SEKSUELL HELSE		
Arena: Ungdom		
Sikker-sex-kampanje: <ul style="list-style-type: none"> - Ungdom lager plakater - Kinoreklame for helsestasjonen - Sex-quiz - og kondomskole på ungdomsklubben 	Samarbeid mellom ungdom og helsestasjon	Kontakt ungdomshelsetjenesten i Hammerfest for tips og mer informasjon
Besøk av medisinerstudentenes seksualopplysning (MSO)		www.unghelse.no www.suss.no www.lth.no Kontakt MSO: msotromso@yahoo.no
		

- Stand med informasjonsmateriell og kondomskole i forbindelse med skolearrangement o.l.			
- Samtalegrupper for ungdom med minoritetsbakgrunn			Kontakt ungdomshelsetjenesten i Vadsø for tips og mer informasjon
FOLKEHELSE	TILTAK	SAMARBEID	MER INFORMASJON
TANNHELSE			
Arena: Hele befolkningen			
Større fokus på informasjon om tannhelse på helsestasjoner og i barnehager, skoler og eldreomsorgen	FFK, lokalt partnerskap, barnehager, skole, eldreomsorg		Finmark ligger på topp i dårlig tannhelse særlig blant barn og unge. Kontakt den lokale tannhelsetjenesten for samarbeid/tiltak. Folkehelsekoordinator: Anne.kari.brodahl@ffk.no
FOLKEHELSE	TILTAK	SAMARBEID	MER INFORMASJON
KULTUR			
Arena: Eldre og funksjonshemmede			
Den kulturelle spaserstokk; kulturtilbud for eldre	Kommune, frivillige org.		Midler bevilges av Kirke- og kulturdepartementet Søknadsfrist for 2008 er 15. september
Gratis inngang til kulturarrangementer, treningstilbud o.l. for ledsagere	FFK, kommune		
Transport til kulturtilbud og aktiviteter for eldre og funksjonshemmede	Kommune		
Arena: Barn og unge			
Gratis deltakelse for barn på tiltak som støttes eller drives av det lokale partnerskapet	Lokalt partnerskap		
Styrking av kulturskolen med større fokus på lavterskeltilbud	Kommune		
FOLKEHELSE	TILTAK	SAMARBEID	MER INFORMASJON
PSYKISK HELSE			
Arena: Grunnskole			
Implementere undervisningsprogrammet "Zippy's venner" i skolen	FM, kommune, grunnskolene, helsesøster		Se www.psykiskhelseiskolen.no for mer informasjon om programmet og ta kontakt med Geir Åge Bendiksen hos Fylkesmannen i Finnmark for kurs.
Arena: Ungdomsskole			
Implementere undervisningsprogrammet "Alle har en psykisk helse" og delta på kurset "Hva er det med Monica?"	FM, kommune, grunnskolene, helsesøster		Se www.psykiskhelseiskolen.no for mer informasjon om programmet og ta kontakt med Geir Åge Bendiksen hos Fylkesmannen i Finnmark for kurs.
Arena: Videregående skole			

Implementere undervisningsprogrammet "VIP", "Venn1.no" og "Step" og delta på kurset "Hva er det med Monica?"	FM, FFK, kommune, skolene, helsesøster	Se www.psykiskhelseiskolen.no for mer informasjon om programmet og ta kontakt med Geir Åge Bendiksen hos Fylkesmannen i Finnmark for kurs.
FOLKEHELSE TILTAK	SAMARBEID	MER INFORMASJON
KOMPETANSEHEVING		
Arena: Alle med interesse for folkehelsearbeid		
Utdanningstilbud i folkehelse	FFK, Høgskolen i Finnmark	30 st.p. deltidsstudie for folkehelsekoordinatorer og alle som er interessert i folkehelsearbeid. Oppstart høsten 2008.

Definisjoner:

FM = Fylkesmannen i Finnmark

FFK = Finnmark fylkeskommune

Lokalt partnerskap = Samarbeid om lokalt folkehelsearbeid mellom frivillige og offentlige etater i en kommune som har underskrevet partnerskapsavtale for folkehelse med Finnmark fylkeskommune.